

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «СОКОР ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF SOKOR v. UKRAINE)**

(Заява № 49009/07)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

9 грудня 2010 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Сокор проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Райт Маруст (Rait Maruste), *Голова*,

Миряна Лазарова-Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska),

Здравка Калайджиева (Zdravka Kalaydjieva), *судді*,

та Стівен Філліпс (Stephen Phillips), *заступник Секретаря секції*,

після обговорення за зачиненими дверима 16 листопада 2010 року постановляє таке рішення, що було ухвалено в той же день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 49009/07), яку 26 жовтня 2007 року подала до Суду проти України відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянка України пані Валентина Іванівна Сокор (далі — заявниця).

2. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — пан Ю. Зайцев з Міністерства юстиції України.

3. 19 жовтня 2009 року Голова п'ятої секції вирішив повідомити про заяву Уряд. Відповідно до Протоколу № 14 заява була передана комітету у складі трьох суддів.

ФАКТИ**ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

4. Заявниця народилась у 1955 році та проживає у м. Києві.

5. З вересня 1999 року до листопада 2000 року вона була директором місцевої філії приватного підприємства У. (далі — філія). 24 листопада 2000 року цю філію було ліквідовано. Однак, за твердженням заявниці, місцеві податкові органи продовжували зазначати її як директора філії у податкових документах, зобов'язували її подати та підписати певні документи від імені філії та надати пояснення щодо податкових документів, які стосувались діяльності філії.

А. Перше провадження

6. 21 березня 2001 року заявниця подала до Кагарлицького районного суду Київської області адміністративний позов щодо

незаконності дій податкових органів. У ході цього провадження вона також просила суд визнати неправдивими твердження представників відповідача, надані ними в судових засіданнях, щодо її участі в діяльності філії після її ліквідації.

7. 26 квітня 2001 року суд зупинив провадження у справі до вирішення господарської справи щодо законності ліквідації філії. 28 грудня 2001 року господарський суд м. Києва припинив провадження у вказаній справі.

8. 12 листопада 2001 року та 14 січня 2002 року заявниця зверталась до Кагарлицького районного суду Київської області з клопотаннями про поновлення провадження у її справі.

9. 6 жовтня 2003 року суд поновив провадження.

10. 25 грудня 2003 року суд закриття справу у зв'язку з тим, що цей спір вже був вирішений судами. 23 березня 2004 року апеляційний суд Київської області скасував цю ухвалу та повернув справу на новий розгляд. 9 листопада 2006 року Вищий адміністративний суд України залишив ухвалу від 23 березня 2004 року без змін.

11. 20 квітня 2007 року Кагарлицький районний суд Київської області частково задовольнив скаргу заявниці та встановив, що при проведенні перевірки діяльності філії у лютому 2001 року податкові органи незаконно вимагали від неї виконання обов'язків директора філії. Щодо тверджень, висловлених представниками відповідача у судових засіданнях, суд встановив, що ці твердження не були «поширенням інформації» у розумінні цивільного законодавства.

12. 12 лютого та 17 грудня 2009 року, відповідно, Київський апеляційний адміністративний суд та Вищий адміністративний суд України залишили постанову Кагарлицького районного суду Київської області без змін.

13. У ході провадження заявниця тричі змінювала свої позовні вимоги. За твердженням Уряду вона подавала клопотання про відкладення судових засідань на невизначений час. Заявниця стверджувала, що вона не подавала клопотання про відкладення судових засідань.

В. Друге провадження

14. В лютому 2001 року працівником податкової міліції М. було порушено кримінальну справу щодо заявниці за обвинуваченням її в ухиленні від сплати податків. 17 березня 2004 року Кагарлицький районний суд Київської області закриття справу у зв'язку з відсутністю в діях заявниці складу злочину (*corpus delicti*).

15. У 2001 році заявниця подала до прокуратури скаргу на дії М., стверджуючи про неправомірність його дій у ході кримінального

провадження. На цей час остаточного рішення за скаргою заявниці прийнято не було.

ПРАВО

I. СКАРГА ЩОДО ТРИВАЛОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ

16. Заявниця скаржилась за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції, що тривалість першого провадження була несумісною з вимогою «розумного строку». Суд вважає, що ця скарга має бути розглянута виключно за пунктом 1 статті 6 Конвенції, який передбачає таке:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

17. Уряд заперечив проти цього твердження.

18. Суд зазначає, що період, який має бути взято до уваги, розпочався 21 березня 2001 року та закінчився 17 грудня 2009 року. З 26 квітня 2001 року до 6 вересня 2003 року провадження було зупинено. Зазвичай Суд виключає такий період із загальної тривалості провадження. Однак, Суд зазначає, що, хоча провадження щодо вирішення господарської справи закінчилось 28 грудня 2001 року, Кагарлицький районний суд Київської області відновив провадження у справі заявниці лише 6 жовтня 2003 року (див. пункти 7 та 9 вище), тобто через один рік і дев'ять місяців. При цьому будь-яких обґрунтованих причин такої затримки не було, навіть незважаючи на клопотання заявниці про поновлення провадження у її справі, подане у січні 2002 року. Отже, незважаючи на те, що провадження формально тривало приблизно шість років та три місяці у судах трьох інстанцій, Суд, розглядаючи розумність цієї тривалості, бере до уваги і зазначену затримку (див. рішення у справі *«Карнаушенко проти України» (Karnaushenko v. Ukraine)*, заява № 23853/02, пункт 58, від 30 листопада 2006 року).

A. Прийнятність

19. Суд зазначає, що сторонами не заперечується застосовність цивільного аспекту пункту 1 статті 6 Конвенції, та не вбачає причин доходити іншого висновку, зокрема, з огляду на те, що провадження частково стосувалось права заявниці на повагу до її ділової репутації та що цю частину справи судами було розглянуто по суті (див. пункти 6 та 11 вище).

20. Суд також зазначає, що скарга заявниці не є явно необґрунтованою у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також вважає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Відповідно ця скарга має бути визнана прийнятною.

В. Суть

21. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження повинна визначатись у світлі відповідних обставин справи та з огляду на такі критерії: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів влади, а також важливість предмета спору для заявника (див., серед багатьох інших джерел, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП], заява № 30979/96, пункт 43, *ECtHR* 2000-VII).

22. Повертаючись до обставин цієї справи, Суд зазначає, що самі лише складність справи та поведінка заявниці не можуть виправдати загальну тривалість провадження. Водночас Суд зазначає, що за затримку відновлення провадження Кагарлицьким районним судом Київської області (див. пункти 7, 9 та 18 вище) та тривалість розгляду справи Вищим адміністративним судом України (див. пункт 10) відповідальність несуть національні суди. Отже, Суд доходить висновку, що відповідальність за надмірну тривалість провадження несе держава.

23. Суд неодноразово констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, що піднімають питання, подібні до тих, що розглядаються у цій справі (див., наприклад, рішення у справах «Павлюлинець проти України» (*Pavlyulynets v. Ukraine*), заява № 70767/01, пункт 53, від 6 вересня 2005 року; «Мороз та інші проти України» (*Moroz and Others v. Ukraine*), заява № 36545/02, пункт 62, від 21 грудня 2006 року, та «Головко проти України» (*Golovko v. Ukraine*), заява № 39161/02, пункт 65, від 1 лютого 2007 року).

24. Розглянувши всі надані матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. З огляду на свою практику з цього питання, Суд доходить висновку, що у цій справі тривалість першого провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку». Відповідно мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. РЕШТА СКАРГ У ЗАЯВІ

25. Заявниця також скаржилася за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції на тривалість розгляду її скарги на дії М.

26. Уважно розглянувши твердження заявниці з урахуванням усіх наявних у нього матеріалів та в тій мірі, в якій вони охоплюються його

компетенцією, Суд визнає, що вони не містять жодних ознак порушення прав і свобод, гарантованих Конвенцією.

27. Отже, ця частина заяви має бути оголошена непринятною як явно необґрунтована відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

28. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода, судові та інші витрати

29. Заявниця вимагала 7000 євро відшкодування моральної шкоди. Уряд заперечив проти цієї вимоги.

30. Суд вважає, що заявниця зазнала моральної шкоди у зв'язку зі встановленим порушенням. Здійснюючи оцінку на засадах справедливості, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, Суд присуджує заявниці 1600 євро.

B. Пеня

31. Суд вважає за належне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу заявниці за пунктом 1 статті 6 Конвенції щодо тривалості першого провадження прийнятною, а решту скарг у заяві — непринятними.

2. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців з дня, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці 1600 (одну тисячу шістсот) євро відшкодування моральної шкоди разом з будь-якими податками,

які можуть нараховуватись; ця сума має бути конвертована в українські гривні за курсом на день здійснення платежу;

(b) зі впливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в цей період, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

4. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 9 грудня 2010 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Стівен ФІЛЛІПС
Заступник Секретаря

Райт МАРУСТ
Голова секції